

Til særforbundene

Ullevål stadion, 8. januar 2019

Grunnlagsnotat til særforbundene - høring langtidsplan for norsk idrett

Det vises til høringsdokument *Ny langtidsplan for norsk idrett* distribuert 19. desember 2018. Frist for innspill til innspill@idrettsforbundet.no er satt til 7. februar 2019.

Det fremgår av høringsdokumentet at det er gjennomført en spørreundersøkelse i alle landets idrettslag, og at det er mottatt 886 svar. Med ansvar for aktiviteten i sine respektive idretter, burde særforbundene blitt involvert betydelig grundigere enn det som har vært tilfelle her.

I tillegg til en workshop med streng regi og begrenset innflytelse, opplyses det at det er gjennomført innspillrunder hvor representanter fra generalsekretærer i særforbundene har vært involvert. Det er ikke kjent hvordan denne prosessen har vært lagt opp, hvem som har vært involvert eller hvilke temaer som har vært berørt.

Evaluering

En prosess med å lage et nytt idrettspolitisk dokument (IPD) bør starte med å evaluere det inneværende strategidokumentet. Det ser ikke ut at dette er gjennomført, men det sies i høringsdokumentet at man har satt som mål at det nye strategiske dokumentet om mulig skal være mer overordnet og retningsgivende, med færre mål enn tidligere.

Inneværende IPD er utformet slik at det kan oppfattes at det inneholder nærmere 100 mål. Det er ikke riktig. Det har heller ikke vært meningen med dokumentet. Hovedmålene i det inneværende dokumentet er målene for kjerneprosessene beskrevet på side 9 i dokumentet:

	REKRUTTERE «Åpen og inkluderende»	IVARETA OG UTVIKLE «Livslang idretts glede»	PRESTERE «Sammen om de store prestasjonene»
BARN 6-12 år	80 % aktive ¹⁾	70 % aktive når de fyller 12 år ²⁾	
UNGDOM 13-19 år	40 % aktive ¹⁾	35 % aktive når de fyller 19 år ²⁾	Alle forbund har utviklet planer for sin talentutvikling ³⁾
UNGE VOKSNE 20-35 år	15 % aktive ¹⁾	15 % aktive når de fyller 35 år ²⁾	a) Topp 3 i verden i vinteridrettene ⁴⁾ b) Topp 25 i verden i sommeridrettene ⁴⁾
VOKSNE 36 år +	20 % aktive ¹⁾	20 % aktive når de fyller 50 år ²⁾	

Det som i IPD 2015-2019 fra side 10 og utover er beskrevet som organisasjonsmål, er mål for støtteprosesser og ikke for idrettsorganisasjonens kjernevirksomhet. Det hadde vært en fordel om disse målene ble behandlet i handlingsplaner i stedet for å dominere et strategisk og overordnet dokument som IPD. En sterkere spissing av strategidokumentet hadde med nødvendig tydelighet belyst målene for arbeidet med kjerneprosessene, slik at man også kunne unngått den misforståelse at IPD har hatt alt for mange mål.

En ny plan bør ha et begrenset antall mål – slik det legges opp til i høringsdokumentet.

Høringsutkastet

I utkast til nytt strategidokument tenkes det nytt. Det er bra. Man blander imidlertid mål for kjerneprosesser og støtteprosesser, og målene er i all hovedsak formulert slik at de ikke er målbare – de bærer mer preg av å være ambisjoner enn mål. Når man i tillegg utelater mål for kjerneprosessene, vil utkastet til nytt strategidokument slik det er utformet i høringen være lite egnet som et styringsdokument. Det er slik at når det viktigste ikke måles, blir ofte det som måles viktigst.

Nå er man i ferd med endelig å få en nøyaktig og helhetlig oversikt over medlemmer og medlemskap i norsk idrett. Da må dette verktøyet også benyttes i styringssammenheng. Det anbefales derfor å benytte samme målstruktur som i inneværende IPD; tabellen som er vist på forrige side. Måltallene kan med fordel revideres, basert på en analyse av hvor vi faktisk står i dag, og hva som er naturlige mål for den kommende perioden. Mål for støtteprosesser bør ikke tas inn i IPD, men heller i egne handlingsplaner – slik det legges opp til i høringsdokumentet. Det bør imidlertid gjennom programerklæringen i IPD kunne legges en hovedvekt også på støtteprosesser som vurderes som viktige i perioden.

Kjernen i inneværende IPD vurderes å være god. Jeg tar derfor utgangspunkt i denne, og anbefaler at nye mål legges inn i en struktur som i større grad samsvarer med dagens IPD enn det høringsdokumentet legger opp til (vedlegg).

Det anbefales å dele dokumentet slik at det som er varig og gjeldende for flere perioder behandles adskilt fra det som spesielt angår den aktuelle perioden. Videre også å ta med en nærmere utdyping av idrettsorganisasjonens posisjon i det norske samfunnet – en idretts- og samfunns-politisk beskrivelse av hvordan vi selv ser på vår rolle i samfunnet (nytt punkt 1 i vedlegget).

Nytt IPD

Verdigrunnlag

Visjonen «idretts glede for alle» er god og godt innarbeidet. Forslaget om å beholde den støttes.

Formål og virksomhetsidé

I det nåværende IPD er formål og virksomhetsidé beskrevet med utgangspunkt i formålet for NIF slik det er beskrevet i NIFs lov § 1-2. Virksomhetsidéen i det eksisterende IPD ble etablert med en uttalt gyldighet utover en tingperiode. Den oppleves som god, og foreslås derfor beholdt;

<u>Eksisterende virksomhetsidé</u>	<u>NIFs forslag til ny virksomhetsidé i høringsdokumentet</u>
(1) Tilby alle barn et variert aktivitetstilbud tilpasset barnas fysiske utvikling innenfor trygge og stimulerende miljøer.	
(2) Ta vare på alle sine medlemmer og legge til rette for idrett og fysisk utfoldelse for alle gjennom hele livet.	
(3) Være en ledende toppidrettsnasjon som utvikler en prestasjonskultur innenfor alle sær idretter og gir store opplevelser til det norske folk.	
(4) Være en levende frivillig medlemsorganisasjon som utvikler og fornyer seg i takt med samfunnet forøvrig.	
(5) Være en pådriver for idrett og fysisk aktivitet i samfunnet.	Alle skal kunne oppleve idrettslig aktivitet, mestring og utvikling møtt med respekt og fellesskap i en trygg idrettsorganisasjon.

Verdier

En organisasjons verdier bør ikke endres for ofte. I idrettspolitisk dokument 2015-2019 er det åtte verdier; fire organisasjonsverdier og fire aktivitetsverdier. Medlemmer og organisasjonsledd har generelt ikke et nært forhold til disse – ikke nødvendigvis fordi de er dårlige. Trolig mest fordi de er

for mange og fordi de ikke trekkes frem og forankres godt i det daglige. Det anbefales i fremtidige plandokumenter å styre etter de organisasjonsmål som er beskrevet i NIFs lov § 1-2:

<u>NIFs verdier beskrevet i NIFs lov § 1-2</u>	<u>Forslag til verdier i høringsdokumentet</u>
Frivillighet	Ambisiøs
Demokrati	Ærlig
Lojalitet	Leken
Likeverd	Felles

Programerklæring

I høringsutkastet legges det opp til en særskilt satsing på visse områder i kommende periode (strategiske satsingsområder). Det er viktig å samle organisasjonen om noen områder eller mål som det er enighet om å satse særskilt på. I vedlegget er det under punkt 5 Programerklæringer tatt med de samme strategiske satsingsområder som i høringsdokumentet – i tillegg til moderniseringsprogrammet og idrettens finansiering som trolig også trenger særskilt prioritet også i den neste perioden.

Hvordan programerklæringen utformes bør være et sentralt (kanskje det mest sentrale?) debattpunktet på idrettstinget 2019. Det er viktig at debatten styres godt slik at man ikke ender opp med for mange punkter i programerklæringen. Ni punkter, slik det er i programerklæringen i det inneværende IPD er for mange.

Idrettsmål for perioden

Dette er hovedinnholdet i et IPD. Det foreslås videreført uendret. Som nevnt tidligere, bør det imidlertid vurderes å justere målene basert på en kartlegging av faktisk medlemskap i dag, og på det grunnlag; hvilke mål det er naturlig å sette seg for den kommende perioden.

Avslutning

Høringsnotatet introduserer en kursendring for idrettsorganisasjonens sentrale, felles styringsgrunnlag (IPD). Nytenking er bra. I vedlegget er de nye tankene foreslått tatt med i et kortere strategidokument som i større grad trekker med seg strukturen fra IPD 2015-2019.

I høringsdokumentet legges det opp til en planhorisont på fire år. På idrettstinget i 2019 vil det trolig bli vedtatt overgang til toårig tingperiode. Det betyr ikke at man automatisk bør gå over til toårige strategiplaner, det aktualiserer imidlertid en diskusjon om planhorisont. Det vil kanskje være aktuelt å vurdere et dokument som dekker en tingperiode på to år, i kombinasjon med et strategidokument som dekker en lengre periode. Dette spørsmålet bør være en del av debatten frem til idrettstinget 2019.

Med vennlig hilsen

Terje Jørgensen (s)
Daglig leder

Forslag til
IDRETTSPOLITISK DOKUMENT
2019-2023

Definisjoner:

"Norsk idrett" Hele den organiserte idrettsbevegelsen.

"NIF" Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

"Idrettslag" Fellesbetegnelse for alle fleridrettslag, sær-idrettslag og bedriftsidrettslag.

EN FELLES PLAN FOR NORSK IDRETT

Idrettspolitisk dokumentet er en plan for hele den organiserte idretten i Norge. Den skal være styrende for hele norsk idrett. Første del av dokumentet tar opp temaer som har gyldighet langt utover denne tingperioden, så som rolle, visjon, formål og virksomhetsidé. Deretter kommer en programerklæring med mer konkrete ambisjoner for tingperioden, før det angis mål for idrettsaktiviteten – norsk idretts kjernevirksomhet.

FØRSTE HOVEDDEL I STRATEGIDOKUMENTET - «IDRETTE ER»

1. IDRETTSORGANISASJONENS ROLLE I SAMFUNNET

Som landets desidert største frivillige organisasjon, spiller idrettsorganisasjonen en sentral rolle i det norske samfunnet. Organisasjonen er bærer av noen av de viktigste verdiene vi har felles i Norge, den er en viktig arena for ivaretagelse og utvikling av fellesskap og frivillighet, ansvar og respekt; i tillegg til aktivitet, glede og folkehelse. Organisasjonen ser det nasjonale ansvaret som følger med denne rollen, og er opptatt av å ivareta og utvikle rollen til beste for hele samfunnet.

2. IDRETTSGLEDE FOR ALLE

Visjonen "idrettsglede for alle" skal prege organisasjonsarbeidet og aktivitetspolitikken. Alle skal få utøve idrett ut fra sine ønsker og behov.

"Idrettsglede for alle" er en krevende ambisjon, og skal være den viktigste drivkraften for de som deltar. Den utfordrer både den enkelte og fellesskapet. Vi har først lyktes når alle føler seg velkomne, og når samhold og ekte glede preger hverdagen i idrettslagene.

Norsk idrett skal gjennom aktivitetstilbudet, og de som deltar, gjenspeile mangfoldet i det norske samfunnet. Gleden ved å mestre er viktig for alle. Alle som deltar er like viktige, uansett prestasjonsnivå.

Norsk toppidrett skal være grensesprengende og skape store prestasjoner innenfor rammen av en ren idrett og fair play. Nasjonen skal oppleve stolthet og glede over hva våre beste utøvere presterer ute i verden.

3. FORMÅL OG VIRKSOMHETSIDÉ

NIF skal arbeide for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli utsatt for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling.

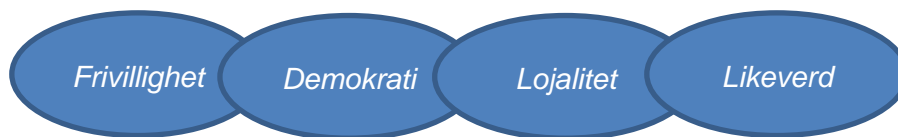

Virksomhetsideen skal ha gyldighet langt utover tingperioden. Norsk idrett skal:

- (1) Tilby alle barn et variert aktivitetstilbud tilpasset barnas fysiske utvikling innenfor trygge og stimulerende miljøer.
- (2) Ta vare på alle sine medlemmer og legge til rette for idrett og fysisk utfoldelse for alle gjennom hele livet.
- (3) Være en ledende toppidrettsnasjon som utvikler en prestasjonskultur innenfor alle særidretter og gir store opplevelser til det norske folk.
- (4) Være en levende frivillig medlemsorganisasjon som utvikler og fornyer seg i takt med samfunnet forøvrig.
- (5) Være en pådriver for idrett og fysisk aktivitet i samfunnet.

4. IDRETTENS VERDIGRUNNLAG

Norsk idretts verdigrunnlag er beskrevet i § 1-2 i NIFs lov; organisasjonens arbeid skal preges av

ANDRE HOVEDDEL I STRATEGIDOKUMENTET - «IDRETTE VIL»

5. PROGRAMERKLÆRING

Norsk idrett vil i perioden 2019-2023 ha særskilt fokus på følgende mål:

- (1) Modernisering av organisasjonen
- (2) Livslang idrett – et mangfoldig idrettstilbud til alle uansett alder og nivå
- (3) Bedre idrettslag – styrke frivilligheten og bedre rammer for klubbdrift
- (4) Flere og bedre idrettsanlegg
- (5) Bedre toppidrett – de beste skal bli flere og bedre
- (6) Idrettens finansiering

6. IDRETTSMÅL FOR TINGPERIODEN

6.1. Kjerneprosesser i norsk idrett

Organisasjonens virksomhet er bygget opp rundt de kjerneprosessene som bidrar til at norsk idrett leverer et aktivitetstilbud til medlemmene i tråd med sitt formål.

Prosessene er ikke begrenset til målgrupper eller livsfaser, men representerer en gjennomgående tankegang. De har relevans for alle aktivitetsområder, men kan ha ulik betydning innenfor aldersgruppene.

- Med «*Rekruttere*» mener vi økning i antall personer som melder seg inn som medlem og deltar i en eller flere aktiviteter – både nye og tidligere medlemmer.
- Med «*Utvikle og Ivareta*» mener vi organisasjonens oppfølging av medlemmene gjennom deres ulike livsfaser og aktivitetsvalg. Utvikling av kompetanse, idrettslig ferdighet og mestring, samt tilbud om fellesskap og treningsaktivitet er viktige deler av helheten i denne prosessen.
- Med «*Prestere*» mener vi organisasjonens samlede tilrettelegging for prestasjoner på et høyt idrettslig nivå opp mot toppidrett og internasjonale prestasjoner.

6.2. Målgrupper

Siden norsk idrett ønsker å være inkluderende og ta vare på mangfoldet, og vil gi alle mulighet til å utøve idrett, får vi også mange målgrupper med ulike behov. I dag starter norsk idretts prioriteringer etter «småbarnsalder» (0-5 år), selv om tilrettelegging også denne gruppen må være iht. idrettens grunnleggende prinsipper. I dette idrettspolitiske dokumentet er mål og planer rettet inn mot fire prioriterte målgrupper. Mer detaljerte utviklingsplaner må deretter utvikles for å differensiere tiltakene bedre.

- Med «*Barn*» forstår vi alle i aldergruppen 6-12 år, dvs. barneskolealder fra det år de fyller 6 år t.o.m. det år de fyller 12 år.
- Med «*Ungdom*» forstår vi alle i aldersgruppen 13-19 år, dvs. perioden med ungdomsskole og videregående skole.
- Med «*Unge voksne*» forstår vi alle i aldersgruppen 20-35 år, dvs. perioden med studier og yrkesvalg, samt etableringsfasen for unge familier.
- Med «*Voksne*» forstår vi alle fra det år de fyller 36 år og eldre, dvs. den perioden hvor det er grunn til å anse de fleste for relativt «etablerte».

6.3. Resultatmål for 2019

For tingperioden 2015-2019 har norsk idrett satt seg følgende resultatmål. Organisasjonsleddene bidrar på ulike områder. Den samlede innsatsen blir avgjørende for måloppnåelsen.

	Rekruttere «Åpen og inkluderende»	Ivareta og utvikle «Livslang idretts glede»	Prestere «Sammen om de store prestasjoner»
Barn 6-12 år	80 % aktive ¹⁾	70 % aktive når de fyller 12 år ²⁾	
Ungdom 13-19 år	40 % aktive ¹⁾	35 % aktive når de fyller 19 år ²⁾	Alle forbund har utviklet planer for sin talentutvikling ³⁾
Unge voksne 20-35 år	15 % aktive ¹⁾	15 % aktive når de fyller 35 år ²⁾	a) Topp 3 i verden i vinteridrettene ⁴⁾ b) Topp 25 i verden i sommeridrettene ⁴⁾
Voksne 36 år +	20 % aktive ¹⁾	20 % aktive når de fyller 500 år ²⁾	

¹⁾ Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har medlemskap i organisasjonen i det aktuelle aldersintervallet.

²⁾ Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har et aktivt medlemskap ved angitt alder.

³⁾ Angår de særforbundene som deltar i konkurranse-idrett innenfor et internasjonalt særforbund

⁴⁾ Samlet måloppnåelse for olympiske, ikke-olympiske og paralympiske idretter. Kravene til samlet måloppnåelse skal gjøres på objektive kriterier og ikke alene basert på olympiske og paralympiske medaljer. Det er toppprestasjonene i en samlet norsk idretts-bevegelse som skal ligge til grunn for målkravene.